

A Fővárosi Ítéltábla a Dr. Tóth M. Gábor Ügyvédi Iroda (címe, levelezési címe; ügyintéző: dr. Tóth M. Gábor ügyvéd) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek a Kozma és Fáy Ügyvédi Iroda (címe; ügyintéző: dr. Kozma Péter ügyvéd) által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen sajtó-helyreigazítás iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2015. július 17. napján kelt 27.P.22.738/2015/7. számú ítélete ellen az alperes részéről 9. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperes által szerkesztett napilapot kiadó-t (címe), hogy tizenöt napon belül fizessen meg a felperesnek 15.000 (Tizenötezer) forint + áfa fellebbezési költséget, valamint a Magyar Államnak külön felhívásra 48.000 (Negyvennyolcezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítéletében kötelezte az alperest, hogy az általa szerkesztett ... napilapban - az első oldalon, közvetlenül a főcím alatt, az első oldalon használt tördeléssel és betűtípussal - 8 napon belül közölje az alábbi közleményt:

„Helyreigazítás: Lapunk ...-án megjelent számában a „...” és „...” címekkel közzétett cikkben valótlanul állítottuk, hogy felperes neve kormánybiztos tevékenysége során hamis előterjesztésekben, illetve színlelt szerződések megkötésében vett részt. Valótlanul állítottuk továbbá, hogy felperes neve kormánybiztos a projekt kivitelezőinek kiválasztásában részt vett”.

Ezt meghaladóan a kereset elutasította.

Kötelezte a ...-t, hogy külön felhívásra fizessen meg a Magyar Államnak 18.000 forint kereseti illetéket.

Kötelezte a felperest, hogy külön felhívásra fizessen meg a Magyar Államnak 18.000 forint kereseti illetéket.

Úgy rendelkezett, hogy a felmerült költségeiket a felek maguk kötelesek viselni.

Az elsőfokú bíróság ítéletében ismertette az Alaptörvény IX. cikk (1)-(3) bekezdéseit; a sajtószabadságról és médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV: törvény (Smtv.) 4. § (1) bekezdését, 12. § (1) bekezdését, a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 342. § (1) bekezdését, 343. § (1) bekezdését, a Legfelsőbb Bíróság PK 12, 13, 14. számú állásfoglalásait.

Az elsőfokú bíróság a PK 13. számú állásfoglalásra utalással azon közlések vonatkozásában, mely a felperes, mint természetes személy személyét közvetlenül nem érintette, a keresetet elutasította. Kifejtette, hogy a felperesnek nincs keresetőségi joga a ... projekt kivitelezésével összefüggő közlések tekintetében. Nem teremt jogosultságot a felperes oldalán a perlésre az a tény, hogy a projekt kivitelezésével megbízott kormánybiztosként működik.

A felperesnek azon kereseti kérelmével kapcsolatosan, mely szerint az alperesi cikk azt a valótlan híresztelést tartalmazta, hogy a felperes kormánybiztosi tevékenysége során hamis előterjesztésekben, illetőleg színlelt szerződések megkötésében vett részt, vagy tevékenységéhez ilyenek kapcsolódtak, azt állapította meg, hogy az tényállító jellegű, ezért azzal szemben sajtóhelyreigazításnak helye van.

Az alperes azon védekezésével kapcsolatosan, hogy a cikk megjelenésekor a Kormányzati Ellenőrzési Hivatal (KEHI) vizsgálat állásáról valósághűen tájékoztatott, elsősorban arra tért ki, hogy az alperesnek jogában állt a ... projekt tárgyában tanácsadás keretében folytatott eljárásról tájékoztatnia, de az írásnak meg kellett volna felelnie a PK 14. számú állásfoglalás feltételeinek, vagyis közölnie kell, hogy mely eljárás mely dokumentumáról adott tájékoztatást és ennek létezését is bizonyítania kell.

Kifejtette, hogy az alperes által okirati bizonyítékként csatolt irat megnevezése is munkalap, ezért az nem minősült egy elfogadott ellenőrzési állásfoglalásnak, vagyis olyanak, mint amely kormányzati megállapításokat tartalmazna. Úgy foglalt állást, hogy az irat még abban az esetben sem lenne alkalmas az alperes állításainak igazolására, ha az irat készítői tanúsítanák, hogy a saját megállapításait tartalmazza az anyag. Ebből azt a következtetést vonta le, hogy a kifogásolt közlés tényszerűen nem felel meg a valóságnak.

A felperes azon kérelmével kapcsolatosan, mely a „... megépítésében és a ... kivitelezési munkálatait végző, valamint a ... projekt megvalósításában többségében részt vevő cégek közötti átfedés kapcsán felperes neve kormánybiztos ezen projektek kapcsán fennálló szerepére utaltunk” közléssel volt kapcsolatos azt állapította meg, miszerint a cikk azt említette meg, hogy mindhárom projekt kormánybiztosa a felperes és hogy a projektek kivitelezőinek döntő része között átfedés van. Ezzel kapcsolatosan azonban jogellenesség nem állapítható meg, mivel ez nem minősül olyan tényállításnak, amely alkalmas a felperes személyét sértő következtetés levonására vagy hamis látszat keltésére. Az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy az alperes a közlésével nem tüntetett fel valós tény hamis színben, ezért helyreigazítási kötelezettsége nem állhatott fenn.

Végezetül azon kereseti kérelemmel kapcsolatosan, mely szerint „felperes neve ... a ... beruházása felügyeletében betöltött szerepe említésével a projekt során megvalósult közbeszerzési eljárás lefolytatásában történő részvételére utaltunk” azt állapította meg, hogy az alperesi írás nem a felperes közbeszerzési eljárásban betöltött szerepének, hanem a pályázat kivitelezőinek kiválasztása körében tartalmaz állításokat. Ez azonban a már megállapított helyreigazítási kötelezettség során kifejtettek alapján valótlan tényállításnak minősült. A helyreigazító közlemény szövegét a PK 15. számú állásfoglalás alapján az elsőfokú bíróság a kereseti kérelem keretei között határozta meg.

A valóság közlésével kapcsolatos felperesi igényt nem ítélte alaposnak, mivel megítélése szerint az abban megfogalmazottakat a felperes nem bizonyította megfelelően.

Az elsőfokú bíróság ítéletében foglalkozott a per során a felperes által előterjesztett, az eljárás szabálytalansága miatti kifogásainak elutasításával is. Ennek során nem találta alaposnak a felperesnek a bizonyítás elrendelésével, illetve a cikk alapját képező irat megszerzésének feltáratlanságával kapcsolatos előadásait, illetőleg a szó szerinti jegyzőkönyvezés elrendelésének kifogásolását.

Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben az alperes nyújtott be fellebbezést, melyben kérte az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a felperesi kereset teljes elutasítását.

Másodlagosan indítványozta az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítását.

Elsősorban arra hivatkozott, hogy a felperes nem terjesztett elő határozott kereseti kérelmet az általa sérelmezett azon közlések tekintetében, mely a hamis előterjesztések, színlelt szerződések megkötésére vonatkoztak. Ezekkel kapcsolatosan megítélése szerint a felperes keresetességi joga szintén hiányzik. A sérelmezett kijelentés a felperes esetleges felelősségre vonásáról szól, holott erre nézve az írás nem tartalmazott tényállítást, illetőleg véleménynyilvánítást, csak egy általános megállapítást tett.

A felperes pontosított keresetrésze, illetőleg a becsatolt KEHI irat vonatkozó részének összevetéséből az következtethető, hogy az a jelentés készítőjének véleményét, javaslatát közli, melyet a cikk szövegében, tartalmi ferdtetés nélkül hozott nyilvánosságra.

Megítélése szerint nem lehet kétséges az, hogy az írás alapját képező jelentést a KEHI saját ellenőre hivatali eljárásában készítette és ebből az anyagból származnak az írás információi. Ez a tájékoztatási mód megfelelt a PK 14. számú állásfoglalás azon kívánalmának, hogy a tudósítás híven a tényeknek megfelelően tükrözze a dokumentum anyagát, ez nem fejez ki előzetes ítéletmondást, nem jelöli meg befejezett tényként vagy elkövetőként a visszasságokért felelős személyt. Nem felel meg a valóságnak az ítéletnek azon megállapítása, miszerint az írás nem tartalmazza, hogy mely eljárás mely dokumentumáról adott tájékoztatást. A cikk több helyen is rögzíti, hogy a KEHI tanácsadói munkája közben keletkezett 17 oldalas dokumentumot használta fel. Az irat tekintetében irreleváns annak megnevezése, mint ahogy az is, hogy az elfogadott ellenőrzésű állásfoglalás-e. Az irat a KEHI tevékenysége során készült, annak tartalmáról a sajtó szabadon beszámolhatott. Maga az irat tartalmazza a dokumentum készítőjét, a vizsgálatot vezető személyt, az időtartamot és számos olyan adatot, amely a dokumentum eredetiségét és valóságát kétségtelenné teszi. A dokumentumban megnevezett személyek tanúkenti meghallgatását azért indítványozta, hogy a leírtak valóságtartalmát és az eljárás pontos körülményeit megfelelően igazolhassa.

A másik sérelmezett közlés tekintetében sem fogalmazódott meg a felperes részéről pontos kereseti kérelem. Az ítéletbe került kijelentések pontatlanok, azok úgy nem szerepeltek a sérelmezett cikkben. Jelezte, hogy a bíróság által megállapítottak alapján a sérelmezett állítás eltért a forrásként használt iratban foglaltaktól. Ebben az esetben is a dokumentum szinte szó szerinti idézete volt olvasható a cikkben, annak valóságtartalmával, hitelességével kapcsolatosan nem merülhetett fel kétely. A felperes itt nem is ennek a szövegnek, hanem egy a cikkben nem szereplő állításnak a helyreigazítását kérte.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helyben hagyását kérte.

Álláspontja a lapján a KEHI elnökének levelei alapján egyértelműen megállapítható, hogy az alperes által hivatkozott irat, a szervezetnél hivatalos formában bizonyosan nem létezik. Ennek alapján pedig arra lehet következtetni, hogy az ebből levont következtetések sem lehetnek valóságok.

Megítélése szerint az elsőfokú bíróság a sajtó-helyreigazítási perekre előírt bizonyítási szabályokon messze túlmutató bizonyítást foganatosított, és kiterjesztően értelmezte a jogszabályt.

A fellebbezés nem alapos.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság döntésével egyetértett, ezért határozatát a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A másodfokú bíróság a Pp. 253. § (3) bekezdése alapján csak a fellebbezéssel érintett részben bírálhatta felül az elsőfokú bíróság ítéletét.

A jogvita eldöntéséhez irányadó Smtv. 12. § (1) bekezdése szerint, ha valakiről bármely médiatartalomban valótlan tényt állítanak, híresztelnek vagy vele kapcsolatban való tényeket hamis színben tüntetnek fel, követelheti olyan helyreigazító közlemény közzétételét, amelyből kitűnik, hogy a közlés mely tényállításai valótlan, illetve megalapozatlan, mely tényeket tüntet fel hamis színben és ehhez képest melyek a való tények.

Nem osztotta a másodfokú bíróság az alperes fellebbezésében foglalt azon hivatkozásokat, hogy helyreigazítással érintett két közlés tekintetében a felperes határozott kereseti kérelmet nem terjesztett elő.

A felperes a keresetében megszövegezett helyreigazítási kérelmében pontosan meghatározta, hogy az alperes két, fellebbezéssel érintett közlése valótlan híresztelést, illetőleg hamis látszatkeltést tartalmazott azon közlések tekintetében, melyek azonosíthatóak voltak az alperesi cikkből.

A cikk mind a pályázók kijelölése, mind pedig a hamis előterjesztés és színlelt szerződés esetében is a közöltekkel egyértelműen a felperes személyéhez társította. A felperes személyét ezért a sérelmezett közlések közvetlenül érintették, így a felperes jogosult volt a helyreigazítás igénylésére.

Az alperesi védekezés alapvetően arra támaszkodott, hogy a cikk a KEHI írásos anyagának szinte szó szerinti átvételét tartalmazta, és a felperes által sérelmezett részek is ezek közé sorolhatók.

A KEHI elnökének tájékoztatásai (3/F/2. és 5. sorszámú iratok) alapján azt lehetett megállapítani, hogy az alperes által hivatkozott és idézett dokumentum a hivatal iktatórendszerében nem volt feltüntetve és a hivatal az érintett beruházásra nézve kormányzati ellenőrzést nem végzett. Ebből az következett, hogy nem készült a lap által idézett megállapításokat tartalmazó hivatalos KEHI dokumentum sem. Ezen információk birtokában nem volt alapos az az alperesi hivatkozás, mely szerint egy hivatalos eljárásról, illetőleg az abban született dokumentumról tájékoztatott a lap.

Mivel az az érintett vizsgálati anyag nem minősült hivatalos eljárásban keletkezett, hivatalos dokumentumnak, ezért az abban megfogalmazottak nyilvánosságra hozatala nem volt hivatalos eljárásban felmerült tényekről való tudósításnak értékelhető. Az alperesnek azon bizonyítása, melynek során a csatolt dokumentummal kívánta egyrészt azt igazolni, hogy a ... kivitelezésével kapcsolatban KEHI eljárás volt folyamatban, másrészt ennek során a felperest érintő megállapításokat tettek, nem vezetett eredményre. Ebből következően pedig az elsőfokú bíróság helyesen adott helyt az ítéletben foglalt tartalommal a felperes helyreigazítási kérelmének.

A sajtó-helyreigazítási perben a bizonyítás kereteit a Pp. 342. § (2) bekezdésében és a 345. § (2) bekezdésében foglaltak határozzák meg. A bírói gyakorlat mindezek mellett a tényállás megfelelő feltárását is általános érvényű kötelezettségnek tekinti, függetlenül a per gyors lefolyását segítő szabályoktól.

A jelen esetben rendelkezésre állt az a dokumentum, melyre az alperes a védekezését alapította,

másrészt csatolásra és beszerzésre kerültek a KEHI elnökének a vizsgálatot, és közvetlenül a dokumentumot érintő nyilatkozatai. Erre tekintettel sürgős volt az alperes által indítványozott tanúbizonyítás elrendelése, az erre vonatkozó indítványt jogsértés nélkül utasította el az elsőfokú bíróság.

A fellebbezés nem vezetett eredményre, ezért az alperes által szerkesztett lapot kiadó társaság köteles viselni a felperes perköltségét a Pp. 239. §-nak utalószabálya és a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján.

A másodfokú perköltség a felperesi jogi képviselő, 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdésének a) pontja, (5) bekezdése és 4/A. § (1) bekezdése alapján megállapított munkadíja.

Köteles továbbá viselni az alperes által szerkesztett lapot kiadó társaság, a le nem rótt fellebbezési illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján.

Budapest, 2016. március 3.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s.k.
a tanács elnöke

Dr. Kisbán Tamás s.k.
előadó bíró

Dr. Hercsik Zita s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő